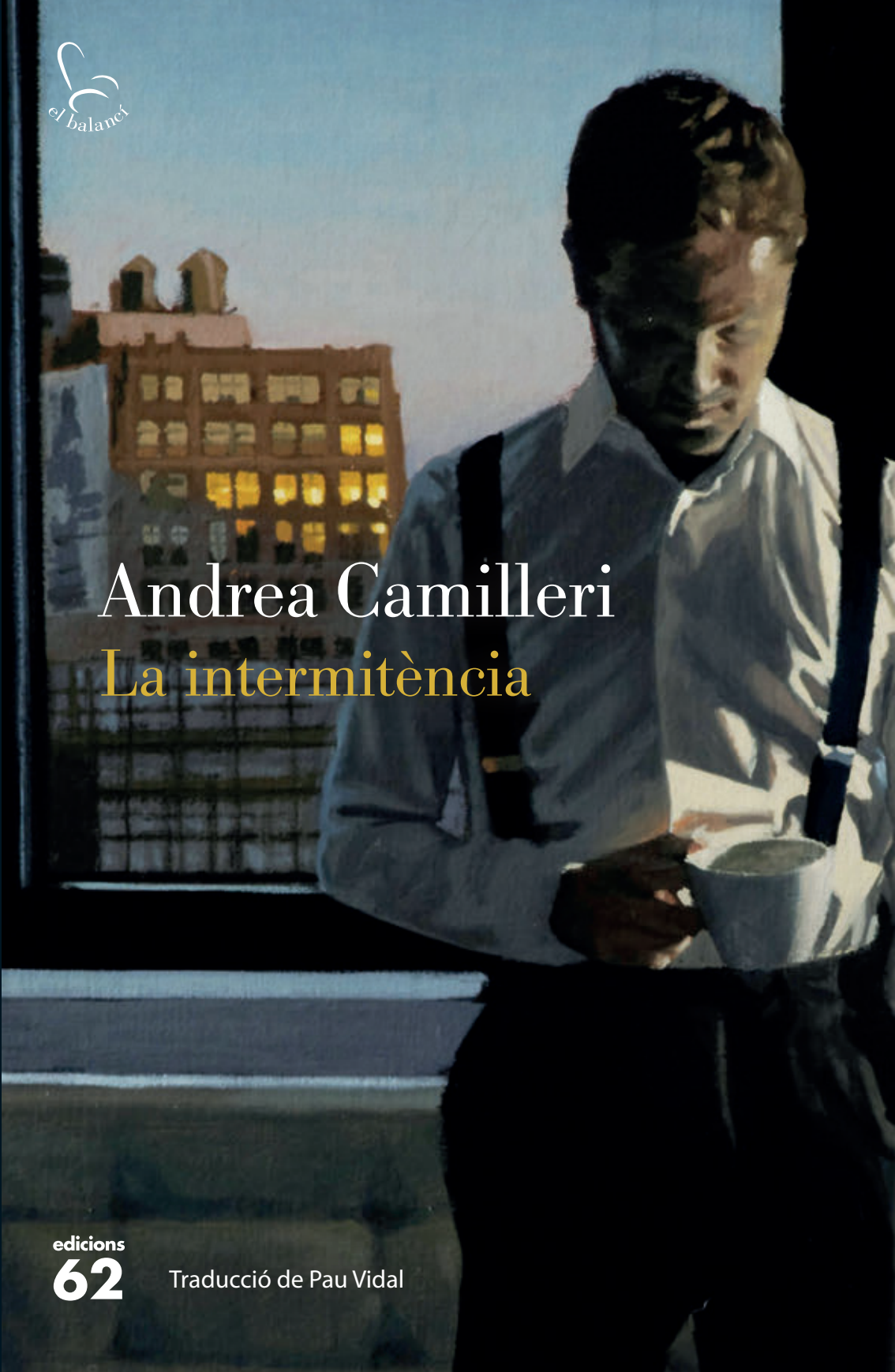

A painting of a man in a white shirt and dark suspenders, looking down at a white cup he is holding. In the background, a multi-story building with many lit windows is visible against a clear sky.

Andrea Camilleri

La intermitència

edicions

62

Traducció de Pau Vidal

ANDREA CAMILLERI

La intermitència

Traducció de Pau Vidal

Edicions 62

Barcelona

Títol original: *L'intermittenza*
© 2010 Arnoldo Mondadori Editore, Milano
© 2015 Mondadori Libri Spa, Milano

*Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor
qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública
o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei.
Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos,
www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra
(www.conlicencia.com; 917021970/932720447).*
Tots els drets reservats.

Primera edició: novembre del 2018

© de la traducció: Pau Vidal Gavilán, 2018

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.
Diagonal, 662-664, 08034 Barcelona
info@edicions62.cat
www.edicions62.cat

Fotocomposició: Realització Planeta

DIPÒSIT LEGAL: B. 23.937-2018
ISBN: 978-84-297-7216-6

Fou aleshores que tingué la punyent certesa de la proximitat de la seva mort.

S'estava posant sabó d'afaitar a la cara quan, després d'un bot de sorpresa, es quedà immòbil, amb les puntes dels dits a la galta dreta, tota empastifada de blanc. Es veia al mirall amb la mateixa posa de la fotografia de portada de l'últim número de *Comunicació i empresa*, dedicat als directius més importants del país, on li feien una entrevista en profunditat.

Fins feia un segon estava concentrat repassant mentalment el sopar de la nit abans, al qual per cert el Birolli vell s'havia presentat acompanyat d'una neta de vint-i-escaig que déu-n'hi-do, quan, tot d'un plegat, havien aparegut aquells mots. O més ben dit, els havia llegits. Però on? Al mirall?

Sí, però no ben bé al mirall, sinó en comptes del mirall. Perquè, per un espai de temps no pas més llarg que un parpelleig, la llum devia haver marxat. I en la foscor, l'invisible requadre del mirall s'havia transformat en una mena de minúscula pantalla cinematogràfica, damunt la qual, nítida, amb lletres blanques, s'havia format la frase. Com el cartellet final d'una pel·lícula muda, en cursiva.

Però no l'havia pas llegida, tampoc. Algú l'havia pronunciada en veu alta.

Au, va, que no era al cinema, sinó al seu quarto de bany.

No podia haver estat ningú sinó ell. Havia parlat tot sol.

Era la primera vegada que li passava. O potser no, però fins aleshores no se n'havia adonat mai.

Un senyal de l'edat? Amb quaranta-dos anys, només? Que estem de broma?

Fos com fos, no es podia permetre el luxe d'anar dient coses fora de control. Imagina't que li passava durant una reunió del consell d'administració o mentre negociava un afer delicat!

Es va prometre a ell mateix que en parlaria amb en Guidotti tan aviat com se'n presentés l'ocasió.

Començà a afaitar-se, però no es podia treure un lleuger malestar de sobre.

Fou aleshores que tingué la punyent certesa de la proximitat de la seva mort.

El que l'empipava més era l'estranyesa de la frase. Massa elegant, massa ben construïda. Ell no parlava ni escrivia així. Era una frase d'escriptor. I ell no havia cedit mai a la fantasia de l'escriptura, ni tan sols de nano, quan els primers amors t'empenyen a agafar paper i llapis. Segur que li havia estat com projectada des de fora, no era una cosa que ell hagués pogut concebre dintre seu, per iniciativa seva.

I de tota manera: qui n'era el subjecte?

O l'objecte?

Resumint, a quina mort es referia?

A la seva no, això segur.

Si no és que s'havia posat a parlar d'ell mateix en tercera persona. Tal com feia el Manuelli vell. «En Manuelli

ni tan sols sabia què era una fàbrica quan hi va entrar a setze anys com a aprenent de soldador». Parlava d'ell mateix com si en llegís la biografia. I d'amagat tots se n'hi enreien.

Sortí del quarto de bany despullat, entrà al vestidor. Es va posar el rellotge i va aprofitar per mirar l'hora. Anava bé de temps, encara faltava una hora perquè el passessin a buscar. Just quan anava a obrir el calaix de la roba interior canvià d'idea i se'n tornà cap al dormitori.

La Marisa, com sempre, dormia; no es despertava mai abans de les deu. Com que era molt fredolica, de nit posaven la calefacció al màxim. Però ara potser en feia massa, de calor, si ella mateixa havia enretirat el llençol. Estava de bocaterrosa i entravessada al llit, nua, amb les cuixes lleugerament separades i la cama esquerra penjant per fora.

El colpí un espasme de desig tan inesperat com violent. La nit abans no ho havien fet, encara que ell en tenia ganes; però la sobretaula s'havia allargat fins a les dues i la Marisa, només de ficar-se al llit, havia murmurat que estava massa cansada. Una cosa que no passava gaire sovint.

En els cinc anys que feia que estaven casats, se li havia negat en molt comptades ocasions; de fet sovint era ella qui prenia la iniciativa. La va repassar: tenia un cos preciós de noia de vint-i-escaig, que lluia amb la madura consciència de si mateixa que té una dona de trenta-i-escaig.

I si la despertava?

La coneixia bé, no en trauria res més enllà d'un contrariat i taxatiu: «Ves i deixa'm dormir».

Es recloïa en el seu son com un pollet dins de l'ou, i pobre de qui li fes trencar la closca abans d'hora.

Però com més se la mirava més intens se li feia el desig. Si no se'l feia passar se l'enduria posat a la feina, cosa que li obnubilaria la ment.

I no era precisament un dia que es pogués permetre de distreure's i abaixar la guàrdia ni per un segon.

S'acostà al llit, s'hi enfilà mirant que el seu pes no desequilibrés el matalàs i aleshores, aguantant el pes sobre la mà esquerra, separà les cames fins a repenjar el genoll dret més enllà del cos d'ella, i tot seguit la mà. Una cabriola d'atleta. Es felicità. Ara estava suspès damunt de la Marisa.

Abaixà el cos a poc a poc els escassos centímetres que permeteren al seu sexe de fregar el solc de seda finíssima que tenia sota seu. Amb ben poc en va tenir prou.

La Marisa s'ha despertat en sentir com s'enfilava al llit, però ha fet veure que dormia. S'ha hagut de mossegar la llengua per no deixar sortir la serp de l'angúnia que li ha pujat zigzaguejant des de la panxa fins a la gola tan aviat com ha notat el sexe d'ell entre les natges.

Tampoc s'ha mogut quan en Mauro, al cap d'una eternitat, ha acabat i se n'ha tornat cap al lavabo. Té les orelles dretes desxifrant els sorolls que arriben del vestidor. Ah, ara ha baixat a la cuina a esmorzar. S'aixeca del llit amb cautela, fa una corredissa, descalça, cap al lavabo, per rentar-se el fàstic que se li ha enganxat a la pell, i se'n torna al llit.

Com pot ser que en Mauro no ho vegi, que no s'adoni que tot ha canviat? Que ja no suporta que la toqui?

Des de fa un mes.

Primer era una larva, després algú la va convertir en papallona. Exacte, perquè en aquests últims dies d'encan-

teri li sembla que, més que caminar, vola. Així, com per miracle, tot va passar durant tres hores d'una tarda que semblava com totes les altres.

Ara ja sap que no tornarà a agafar el son.

Al cap de poc es torna a aixecar, treu el cap al passadís i s'acosta a l'escala. Para l'orella. En Mauro ja deu haver marxat. Torna a l'habitació, agafa la bossa de mà, en treu el mòbil, l'encén i marca un número.

—Sorpresa! Bon dia, amor meu!

—Bon dia! Què fas desperta?

—A en Mauro li ha caigut una cosa i ha fet soroll.

—Com va anar ahir vespre?

—Un avorriment mortal!

—I ara què fas?

—Estic estirada al llit, despullada. Tinc moltes ganes de tu. Per això... oi que no t'enfades si te'n demano una?

—Ara?!

—Sí, sí.

—Amor meu, és que no és el moment. Vaig en cotxe cap a la feina, no porto els auriculars i hi ha un trànsit de nassos.

—Va, per favor, una de curta...

—Molt bé.

La Marisa es posa una mà entre les cames.

—*Tonda quel tanto che mi dà tormento, / la tua coscia distacca di sull'altra... / Dilati la tua furia un'acre notte!*¹

—Més, més.

—No, va, ja n'hi ha prou!

—De qui era?

1. «Amb aquella rodonor que em mortifica, / la teva cuixa separada de l'altra... / Com dilata el teu furor una nit agra!». (N. del t.)

—Ungaretti.

—No és que l'hagi entesa gaire, però m'ha agradat. Te'n sortiràs per avui a les cinc?

—Compto que sí.

—Pensa que ja no puc més, eh? Que fa una setmana que...

—Sí, jo tampoc. Perdona, amor meu, és que estic conduint i...

—L'esmorzar és a punt, senyor.

No es digna ni a contestar, atrafegat a fer-se el nus de la corbata. L'Anka, la minyona, gira cua.

El seu pare va insistir molt perquè se la quedés. Segurament se la devia beneficiar una temporadeta i després se'n devia atipar, com fa sempre, i l'hi ha col·locat a ell.

És una romanesa entre els trenta i els quaranta, atractiva, això no es pot negar, amb un cul i una pitrera de campionat, que parla un italià perfecte i que al seu país es va treure el diploma d'aparellador.

La seva feina principal consisteix a fer d'espia a casa seva, explicar-li al papa com es comporta, si beu més del compte o si de tant en tant es fa una ratlla. D'això se'n va adonar de seguida. Al capdavant, la secretària, la Giuliana, també és una generosa deixa del papa. Però si més no amb la Giuliana...

La mare del Tano! Com pot ser que perdi tants cabells!

I a més hauria de fer una mica de règim, que ja es corda el cinturó a l'últim forat. Baixa cap al menjador.

Després dels tres anys als Estats Units, on el papa el va enviar per completar els estudis, en Beppo ha adoptat el costum d'esmorzar a l'americana.

S'asseu d'esquena al retrat a mida natural del seu pare, que el vell li va exigir que pengés al menjador amb l'única intenció de recordar-li en tot moment qui és que paga aquest esmorzar. I el dinar i el sopar.

Desfà a consciència el castell de platets, platerets, safatets, gots, gerres, tassetes i teteres acuradament preparat per l'Anka.

—La seva secretària al telèfon. Pregunta si avui l'ha de passar a buscar.

Amb una punta de somriure als llavis, la mala pècora.

—Sí, que passi.

Fa sis mesos que està sense carnet. L'hi van retirar perquè va atropellar un imbècil de vell que anava amb bici i que no es va parar. Ni tan sols va ser capaç de morir-se, el desgraciat. Un meset d'hospital i fora. Es creia immune, però el típic subnormal que en comptes d'ocupar-se dels seus assumptes es dedica a tocar la pera als altres es va apuntar la matrícula del seu Mercedes i la va donar als carabinieris. I si no hagués estat pel papa la cosa hauria acabat pitjor. Per això la Giuliana es presta a passar-lo a buscar. Però primer truca, perquè hi ha dies que ell s'estima més cridar un taxi o un vehicle de l'empresa.

Mira l'hora. S'aixeca i diu a l'Anka:

—Quan arribi la Giuliana me l'envia al despatx.

S'acaba d'asseure davant de l'escriptori quan sona el telèfon, el de la línia directa amb el seu pare.

—Hola, papa.

—Hola, Beppo. Escolta, que avui no vindré, aquesta nit no m'he acabat de trobar bé.

A setanta-cinc anys repicats passar la nit amb una menor d'edat deu ser força esgotador. Fa una temporadeta que el vell ha descobert la carn fresca i se'n deleix.

—Una cosa, per això: aquest matí val més que en Mauro no et vegi, o sigui que mira de passar inadvertit, d'acord?

—Si vols no hi vaig.

—No t'estic dient això, no facis veure que no m'entens. Només et dic que facis per manera que no et vegi.

—D'acord, papa.

—Adeu.

Clava un cop de puny a la taula. Que no és el sotsdirector general, ell? Doncs com pot ser que en Mauro De Blasi exigeixi i aconsegueixi que ell no hi sigui present quan s'han de prendre decisions importants? Que ja no és un marrec, collons! Té quaranta-cinc anys, i sap pensar pel seu compte, hòstia! Però que no pateixi aquell fill de sa mare, que qui sap què es creu d'ençà que va sortir en una revista, que ell ja n'hi dirà quatre de ben dites!

Si la pensada que té el cap acaba sortint bé, a l'empresa hi haurà una revolució amb totes les lletres. I el papa encara li haurà de donar les gràcies!

Tusten discretament a la porta.

—La senyoreta és aquí, senyor.

—Que passi.

—Bon dia.

—Bon dia, Giuliana. Segui, que hauríem de parlar un moment.

Una escena per a consum exclusiu de la minyona.

La Giuliana entra i tanca. Va molt elegant, fresca i perfumada, amb un aire de dona activa i ocupada. Es queda dreta a tocar de la porta. Mira en Beppo interrogativament, que l'hi correspon.

Aleshores es tomba, gira la clau al pany sense fer soroll, s'acosta a en Beppo, que continua assegut a la poltrona però l'ha feta girar de costat, i s'agenolla davant seu.

—No —diu en Beppo.

La Giuliana, sense dir res, es torna a posar dreta, s'aixeca la faldilla i repenja les dues mans al sobre de l'escriptori, acotada endavant. No porta calcetes. Les duu a la bossa, ja se les posarà quan en Beppo haurà enllestit.

—En Marsili ha arribat? —demana en Mauro en passar per davant de la taula de la secretària.

—Sí, director.

—Doncs que vingui al despatx.

Al seu escriptori, una veritable plaça d'armes, s'hi drecen dos ordinadors, quatre telèfons, un intèrfon, un minúscul reproductor d'MP3, un fax, una estilogràfica, un llapis i la foto de la Marisa emmarcada en plata.

De paper no hi ha res: ni un foli, ni un bloc de notes. De fet en tota l'estança no hi ha ni un sol prestatge.

Piquen a la porta, que es bada una mica, just per deixar veure el cap d'en Marsili.

—Que es pot?

Mentre el visitant entra i torna a tancar, en Mauro prem l'intèrfon.

—Anna? Durant deu minuts no hi soc per ningú. I per trucades tampoc.

En Guido Marsili és un dels dos sotsdirectors generals. Que també exerceix de cap de personal. L'altre és en Beppo Manuelli, una nul·litat absoluta, col·locat per son pare, que és el president del grup.

En canvi en Marsili és un home de recursos, intel·ligent i preparat. Coetani seu. Un cop se li ha dit el que ha de fer, va per feina sense miraments.

En Mauro ha descobert, per casualitat, que a en Mar-

sili li agrada la poesia. Al principi es va quedar parat. No s'ho esperava, d'un paio com ell. Però veient que a l'hora de la veritat tampoc no afectava el seu rendiment...

—Ja has fet feina? —li pregunta en Mauro.

—Es pot dir que la pruna m'ha caigut directament a la boca. Em va venir a veure un tal Pistilli, un cap de secció que com a bon napolità no se sap callar res.

—Què volia?

—No res, donar-me les gràcies i prou. Resulta que el seu fill havia suspès dues vegades la selectivitat i ell m'havia vingut a demanar si jo no coneixia ningú que... En fi, que me n'he sortit.

—Molt bé, digues.

—Havia llegit la teva entrevista a *Comunicació i empresa* i estava entusiasmat. Jo el vaig frenar.

—Com?

—Li vaig fer veure que en realitat el periodista havia manipulat les teves declaracions i que estaves molt enfadat. Vaig insinuar que havia omès tota la part on deies que, per culpa de la crisi, hi havia dificultats contingents que potser, i vaig subratllar potser, ens obligarien a realitzar retallades d'uns quants centenars d'unitats i també a desmantellar una planta pel cap baix. I no cal dir que li vaig pregar de no dir res a ningú.

—I s'ho va empassar?

—Fins al fons.

—I si en agraïment cap a tu s'ho guarda per a ell?

—Sí, home... que no saps com són, aquesta gent del sud? Uns bocamolls. Si li hagués fet jurar silenci sobre la sang de sant Gennaro, encara... No pateixis que cantarà.

—Escolta, d'aquí mitja hora arribarà en Birolli. Ho tenim tot preparat?

—Sí.

—Ahir va venir a sopar a casa. Va dient pel món que és com el meu segon pare perquè la meva primera feina va ser a la seva empresa...

En Marsili creu haver advertit una alteració en la veu d'en Mauro, potser per una punta d'emoció, perquè sap que el seu pare no el va conèixer mai, es va morir dos mesos abans de néixer ell. Segurament és una ferida que no ha cicatritzat, i en Marsili no deixa escapar l'oportunitat de burxar-hi.

—I et sabia greu quedar-te sense aquest, també?

En Mauro somriu. En Marsili no acaba d'entendre els homes. No en va ell és director general i en Marsili només sotsdirector. No contesta.

—Com és que el vas convidar a sopar? —insisteix el segon.

—Home, de tant en tant ja ho faig. I a més ahir era el meu aniversari.

—Per molts anys.

—Gràcies. Però em va fotre la festa enlaire, el paio.

—I doncs?

—Es va passar tot el sopar amb cara de gos afamat que implora un os.

—Espero que no et deixis commoure, tu, ara.

Se l'ha tornada a empassar, el bon jan, el que llegeix versos. Ensarronar-lo no costa gaire: sempre és bo de saber.

—No pateixis. O ens ho cedeix tot o no hi ha tracte. Que potser som una oenagé, aquí? Al final de la negociació li proposarem una xifra determinada pel seu paquet d'accions. Nosaltres podem utilitzar les seves pèrdues per reduir els nostre deute: mentre siguin allà, cent milions de

pèrdues són malaguanyats, i en canvi traslladats al nostre balanç equivalen a quaranta en reducció de taxes. Calcula. Així ell se salva dels creditors i nosaltres hi guanyem molt més del que li pagarem. I al final qui paga és en Pantalone. Tu, més aviat, ets qui no s'ha de deixar impressionar. Que jo en Birolli el conec, farà comèdia, dirà que per a ell desprendre's de l'empresa serà com perdre qui sap què... Ai, per cert: pel que fa a acomiadaments i mobilitat, fugim d'estudi. Vaig al·ludir vagament a la trobada amb el sotssecretari i a les mesures sobre el nostre personal, i ell es pensa que pel que fa al d'Artenia respectarem el conveni collectiu.

Aquest cop és en Marsili qui somriu sense dir res.

—Estimat! —fa en Mauro tot aixecant-se amb aire radiant i els braços oberts. S'abracen.

En Birolli tragina una cartera força voluminosa. No fa bona cara.

—Que no et trobes bé?

—No he dormit en tota la nit. Per culpa del teu sopar.

En Birolli encaixa la mà que en Marsili li allarga tot acotant una mica el cap, en senyal de respecte per un dels pares del renaixement industrial del país. Per més que ara mateix estigui a un pas de la fallida. O més ben dit, ja en fallida. Tot li va anar de primera fins que ara fa tres anys el seu fill Giacomo es va matar en un accident de cotxe. En Birolli va tornar a agafar les regnes de l'empresa, però ja no era ell, va cometre un error darrere l'altre i la crisi ha estat el cop de gràcia.

—Que has vingut tot sol? —li pregunta en Mauro.

—No, m'ha acompanyat la meua neta.

Ja no condueix perquè no s'hi veu gaire.

—Vols prendre res?

—No, gràcies.

—Què doncs, seiem? —diu en Mauro tot indicant una gran taula de dotze cadires que queda en un extrem del seu despatx immens.

En Birolli està desconcertat.

—Que no havíem quedat que hi hauria en Manuelli, també?

—Ha trucat fa una estona per excusar-se, es veu que ha passat una mala nit. Però m'ha donat carta blanca per tractar en nom seu. I a més això d'avui només és una trobada informal, oi?

En Birolli, resignat, s'asseu.

Quan es disposa a obrir la cartera que ha deixat damunt de la taula, en Mauro l'atura posant una mà sobre la seva.

—No cal.

—Però és que aquí duc... bé heu de saber el que...

—Ja ens hem informat. I sabem tot el que cal saber.

Li somriu i continua:

—I a més és just que juguem en igualtat de condicions. Veus? Ni en Marsili ni jo hem portat cap document. Primer es parla i es discuteix a cara descoberta i quan ens haurem posat d'acord ja ho passarem per escrit. Tots tenim pressa, i a més estem entre cavallers, oi que sí?

Els ulls d'en Birolli es tenyeixen d'un aire somiador.

—Ai, aquells temps, quan negocis encara més grossos que aquest es tancaven amb una encaixada de mans!

Entre en Marsili i ell, amb un perfecte joc d'equip, no triguen més de tres hores a cuinar-lo i cruspir-se'l amb sabates i tot.

—N'informaré el consell d'administració, i us comunicaré la decisió que prenguin —diu en Birolli.

Però sap perfectament que no és més que una formalitat. El consell d'administració de l'Artenia, atesa la situació, no podrà fer altra cosa que entomar-ho i donar-hi el vistiplau. Amb la crisi que hi ha, els bancs han girat l'esquena als precs desesperats d'en Birolli. A tot arreu portes tancades. I l'Artenia s'ha acabat trobant en un carreró sense sortida.

—I de la transferència per a l'adquisició del teu paquet accionarial ens n'ocuparem immediatament —el tranquil·litza en Mauro.

En Birolli sospira, alleujat.

—Em fas un favor? Li pots dir a la teva secretària si truca a la meva neta que ja em pot passar a buscar?

—Això rai. Dona'm el número.

En Birolli l'hi dicta i en Mauro se'l guarda a la memòria.

—Anna, una cosa —diu a l'interfon—, m'hauria de trucar a la neta del senyor Birolli per...

—Però si la senyoreta ja és aquí!

En Birolli s'aixeca, i la reverència que li fa en Marsili encara és més pronunciada que abans, un homenatge a la bandera adversària esquinçada i vençuda.

—T'acompanyo —somriu en Mauro.